

Nr 725

Av herr Hermansson m. fl., om höjning av folkpensionerna för löntagare som ej har pension från ATP.

(Lika lydande med motion nr 593 i Första kammaren)

Folkpensionerna skall detta år från den 1 juli höjas med 300 kr. för ensamstående och 450 kr. för makar. De skulle därmed uppgå till 3 700 kr. för ensamstående och 5 780 kr. för makar. Per dag skulle därmed pensionen uppgå till kr. 10:13 för ensamstående och kr. 15:83 för makar. Det är en förbättring, ehuru högst ringa med tanke på prisstegringar och förändringen av den allmänna inkomstnivån. Just livsmedelsprisernas snabba stegring försämrar folkpensionärernas ekonomiska situation. Om man för någon grupp med särskilt fog kan tala om en eftersläpning så gäller detta folkpensionärer som uteslutande är hänvisade till folkpensionen för sin existens. Man kan därför med fog tala om ett ökat missnöje bland folkpensionärerna.

Till detta missnöje bidrar inte bara svårigheterna att existera på folkpensionerna utan också känslan av att det löfte som alla partier gav i folkkomröstningen 1957 har svikits. Därtill kommer att ATP-pensionerna nu ger vissa kategorier folkpensionärer ett nödvändigt tillskott, vilket inger dem som bara har folkpensionen att lita till känslan av att vara ytterligare missgynnade.

De nu utgående förbättringarna av folkpensionerna för att medge en standardhöjning är fördelade på tvåårsperioder. Det är sålunda meningen att två ytterligare förbättringar skall utgå åren 1966 och 1968, varmed all rättfärdighet skulle vara uppfylld. Folkpensionärerna frågar med rätta varför förbättringen inte fördelas på varje år, varigenom de åtminstone i princip behandlades lika med vanliga löntagare. Men alldeles särskilt frågar de varför just 1968 skall representera den absoluta höjdpunkten, då ju alla andra pensioner i anslutning till ATP-reformen fortsätter att årligen öka i ytterligare ett dussintal år. Slutligen tillmåter de sina krav om rabatterade resor, om ersättning för läkar- och medicinkostnader och upphävande av begränsningen av den kostnadsfria sjukvården till 180 dagar, fria radiolicenser och billigare telefon stor vikt. Regeringens allmänna tal om att folkpensionen skall vara så avvägd att några särskilda stöd- och skyddsåtgärder blir obehövliga betraktar de utifrån sina erfarenheter som nonsens.

Vi framlägger därför förslag till sådana förbättringar för folkpensionärerna.

Vi lägger emellertid särskild vikt vid frågan om att jämställa folkpensionärerna med ATP-pensionärerna. En sådan reform av folkpensionerna förutsätter särskilda statliga bidrag under 16 år framåt, som dock skulle minska årligen för dem, som kommit med i ATP-pensionen och så småningom endast beröra ett mindre antal gamla. Den nödvändiggör samtidigt vissa undersökningar och beräkningar, som förutsätter tekniska resurser och ett detaljmaterial som vi inte förfogar över. Vi anser det därför i sin ordning att regeringen får i uppdrag att låta utreda spörsmålet.

Detta kan betraktas som ett rättvisekrav. Invändningen att de som får ATP-pensionen har inarbetat denna, varigenom de själva kvalificerat sig för pensionen, är formell i den meningen att alla tidigare löntagare har inarbetat sin pension även om staten måste helt svara för densamma. Det är de som har skapat dagens samhälle och lagt grunden för ett nytt samhälle. De har moraliskt rätt att jämställas med ATP-pensionärerna.

Vi föreslår med hänvisning härtill,

att riksdagen i skrivelse till regeringen hemställer om utredning och förslag i syfte att höja folkpensionerna för tidigare löntagare, som endast har folkpensionen att lita till för sin existens, så att denna kommer i nivå med de samlade pensioner som utgår för dem som erhåller folkpension jämte ATP-pension.

Stockholm i januari 1964

C.-H. Hermansson

Helmer Holmberg

Henning Nilsson

Gunvor Ryding

Hilding Hagberg